

A Study on the Relationship between Global Citizenship Perceptions and Internet Use of Social Studies Pre-service Teachers

Zafer Çakmak^{1*}, Birol Bulut², Cengiz Taşkiran³

^{1,2,3}Firat University, Faculty of Education, Social Studies Education, Turkey

ARTICLE INFO

Article History:

Received
13.04.2015
Received in revised form
19.06.2015
Accepted
25.06.2015
Available online
10.07.2015

ABSTRACT

Currently it's possible to reach any knowledge fast and immediately with the technological developments of the modern world; new global economies are shaped with economical developments; each social system undergoes changes with social innovations to compose new social interactions, and new modes of communication. Civil insights aren't on the previous locations, and are in a change and development process. Thus, a new concept, insight, and fields of citizenship flourishes which has been based on new forms of belonging, new rights, and responsibility sets, and has started a proper sector related with discussing new alternate concepts like European Citizenship, Cultural Citizenship, Global Citizenship, Digital Citizenship. We've focussed in our study on the concept "Global Citizenship". The "Global Citizenship Perception Scale" which was developed by Morais ve Ogden (2011) and which was adapted to Turkish by Şahin and Çermik (2014) was applied and examined. In addition, a Likert-type attitude scale developed by Tavşancıl and Keser (2002) on "Internet use" was utilized. This study aimed to relate and analyze the views of social studies pre-service teachers on global citizenship and their Internet use. The analysis of the data was implemented using t-test, ANOVA and correlation analyses in the study. Data were analyzed using SPSS 17.0 software in the study.

© 2015 AUJES. All rights reserved

Keywords:

Globalization, Global Citizenship, Social Studies, Citizenship Education, Internet use

Extended Abstract

Methodology

Information on the design, universe and sample, data collection tool, data collection and analysis will be provided in this section.

Study Design

The study was conducted using general survey method which is one of the survey methods. General survey methods are surveying designs conducted on the

*Corresponding author's address: Firat University, Faculty of Education, Social Studies Education, Elazığ
Telephone: 0(4242370000)-4811
e-mail:zcakmak@firat.edu.tr

whole universe or on a group, specimen or sample taken from that universe to arrive at a conclusion about that universe, which consists of several elements (Karasar, 2003).

Universe and Sample

The study was conducted with 179 participants attending Fırat University, Faculty of Education in 2015 spring semester to determine “the global citizenship perceptions and Internet use” of social studies pre-service teachers.

Data Collection and Analysis

Global Citizenship Scale developed by Morais and Ogden (2011) and adapted to Turkish by Şahin and Çermik (2014) was used as the data collection tool.

A Likert-type attitude scale on Internet use developed by Tavşancıl and Keser (2002) ” was also utilized. In the attitude scale developed by Tavşancıl and Keser (2002), there are 7 negative and 26 positive, a total of 31 items and 6 dimensions. Cronbach’s alpha internal consistency reliability coefficient of the original scale was calculated as 0.89 (Tavşancıl and Keser, 2002).

The analysis of the data was implemented using t-test, ANOVA and correlation analyses in the study. Data were analyzed using SPSS 17.0 software in the study.

Findings and Results

The study performed “Global Citizenship Scale” and “Attitude Scale on Internet Use” on social studies pre-service teachers attending Fırat University, Faculty of Education. The findings of the study could be summarized as following:

T-test conducted to determine the global citizenship levels of the participants did not exhibit a significant difference based on the gender variable. Based on the variable of the class that the participants belonged to, no statistically significant difference was observed in global citizenship levels of the participants as observed in the ANOVA test results.

Results of the t-test conducted to determine the Internet use of the participants demonstrated that female participants had higher levels of attitude towards Internet use when compared with the male participants. Again, the ANOVA results, conducted to determine the Internet use of the participants based on the class they were in, did not exhibit a statistically significant difference.

As a result of the Pearson Moments Multiplication Correlation analysis, conducted to determine the relationship between the scores obtained from the global citizenship scale and the Internet use, a statistically significant positive relationship was found between the scores on the level of $p < .05$. Based on this result, as the attitude towards Internet use increased, global citizenship level increased as well.

Situations, products or media, when evaluated alone, could only be understood in a single form. However, when evaluated together, for a social purpose and about their effects on the individual and the society, results that no one was aware of before could surface. Therefore, within this context, a “global citizenship” training using social networks could be considered. To realize this goal, individuals should be provided access to virtual communications media in schools and classrooms and this media should have the technological infrastructure to contain and bring together various different cultures and understandings. Thus, technological literacy training should also be prioritized, because, as a result of this training, individuals and groups would get together using communications media and would recognize themselves and reevaluate their conditions and situations in any given subject matter.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Durumları ile Küresel Vatandaşlık Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Zafer Çakmak^{1*}, Birol Bulut², Cengiz Taşkiran³

^{1,2,3}Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı, Türkiye

MAKALE BİLGİ

Makale Tarihiçesi:
Alındı 13.04.2015
Düzeltilmiş hali
alındı 19.06.2015
Kabul edildi
25.06.2015
Çevrimiçi yayınlandı
10.07.2015

ÖZET

Son zamanlarda sıkça duyar olduğumuz Küreselleşme kavramı, yeryüzünde meydana gelen hızlı dönüşümlerin ve muazzam hayat akışının izahına yüklenen yaygın bir kelime halini aldı. Küreselleşme tanım olarak; yeryüzünde insan ve insan elindeki varlıkların her türlü sınırı aşarak uluslararası dolaşımının kolaylaştığı, insan ve toplumlar arası ilişkilerin de daha hızlı ve daha sık yaşandığı bir süreci ifade eden bir kavramdır. Küreselleşme sürecinde kozmopolit fikirlerin yükselişi ile vatandaşlık çalışmaları literatüründe farklı perspektifler ortaya çıkmıştır. Böylelikle vatandaşlığın yeni kavram ve anlayışları ortaya çıkarak, yeni aidiyet biçimlerine ve yeni hak ve sorumluluk setlerine dayandırılan, Avrupa Vatandaşlığı, Kent Vatandaşlığı, Küresel Vatandaşlık gibi yeni alternatif kavramların tartışılmasına yönelik uygun bir alan açılmış bulunmaktadır. Bu çalışmada küresel vatandaşlık kavramına odaklanılmıştır. Morais ve Ogden(2011) tarafından geliştirilen ve Şahin ve Çermik(2014) tarafından Türkçeye uyarlanan Küresel Vatandaşlık ölçeğini uygulanmış ve analiz edilmiştir. Bunun yanı sıra Tavşancıl ve Kevser (2002) tarafından geliştirilen internet kullanımı üzerine Likert tipi bir tutum ölçeği uygulanmıştır. Çalışmamızda Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarımızın Küresel Vatandaşlık ile ilgili düşüncelerini yine internet kullanım durumlarıyla ilişkilendirip analiz edilmiştir. Verilerin analizi çalışmasında t-testi, ANOVA ve korelasyon analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veriler Çalışmada SPSS 17.0 yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir.

© 2015 AUJES. Tüm hakları saklıdır

Anahtar Kelimeler:

Küreselleşme, Küresel Vatandaşlık, Sosyal Bilgiler, Vatandaşlık Eğitimi, İnternet Kullanımı

Giriş

Teknolojik değişimler toplumların gelişmesinde önemli bir etken olarak görülmektedir. Bir toplumun çok ilerde olmasını sağlayan önemli ölçüde teknolojik değişim hızının yüksek olmasıdır. “Teknoloji, değişimin itici gücüdür” (Özkalp, 2008, s. 315) ifadesi aslında teknoloji ve değişim arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. Bazı düşünürler, teknolojiye meydana gelen değişmelerin, tüm sosyal ve kültürel

*Sorumlu yazarın adresi: Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı, Elazığ.
Telefon:0(424)2370000-4811
e-posta:zcakmak@firat.edu.tr

değişmelerin kaynağı olduğunu ileri sürerler (Ergil, 2012, s. 264). Teknolojik ilerlemeler; kültür, siyasi ve özellikle ekonomik norm veya durumların, bir değer yargısının yaygınlık kazanması ve uluslararası ortak ve geçerli yapıların oluşması olarak ifade edilen küreselleşmenin de ana unsurunu oluşturmaktadır. Çünkü küreselleşme sürecinin ortaya çıkmasında en önemli araçlardan birisi teknolojidir.

Son zamanlarda sıkça duyar olduğumuz Küreselleşme kavramı, yeryüzünde meydana gelen hızlı dönüşümlerin ve muazzam hayat akışının izahına yüklenen yaygın bir kelime halini aldı. Küreselleşme tanım olarak; yeryüzünde insan ve insan elindeki varlıkların her türlü sınırı aşarak uluslararası dolaşımının kolaylaştığı, insan ve toplumlar arası ilişkilerin de daha hızlı ve daha sık yaşandığı bir süreci ifade eden bir kavramdır. Küreselleşme sürecinde kozmopolit fikirlerin yükselişi ile vatandaşlık çalışmaları literatüründe de farklı perspektifler ortaya çıkmıştır.

Sürekli değişimlerin ve dönüşümlerin yaşandığı bir dünyada sorunlar da yığılarak, artarak ve dönüşerek gelmektedir. Bu değişim süreci, toplumların yapısına göre farklılık gösteren bir olgu olarak kendini göstermektedir. Ancak son yıllarda küreselleşme ve teknolojinin getirileriyle birlikte farklı toplumların kaynaşması ve birbirleriyle girift hale gelmesi, toplumsal değişim sürecindeki bu farklılıkların azalmasını da beraberinde getirmiştir.

Bunun doğal sonucu olarak, bir yandan siyasî sistemler değişirken; öte yandan sosyo-ekonomik yapılar da dönüşüme uğramıştır. Bu dönüşüm sürecindeki en önemli hukukî gelişme, demokratik siyasî sisteme uygun yeni anayasaların hazırlanması olmuştur. Bunun için de bir yandan hükûmetin istikrarını destekleyen ve etkinliğini arttırmaya yönelik düzenlemeler öngörülürken; diğer yandan ortaya çıkması muhtemel siyasî kilitlenmeleri aşmaya dönük birtakım hukukî mekanizmaları anayasaların içine yerleştirmeyi de ihmâl etmemişlerdir(Yücel, 2011, s. 638).

Bütün bu gelişmeler neticesinde değişen siyasi sistemler ve toplumsal yapılar beraberinde vatandaşlık tanımlarını da değişime uğratmıştır. Vatandaşlık ve devlet arasındaki ilişkinin niteliği ve boyutları tarihsel süreç itibariyle her zaman değişim geçirmiştir. Antik kent devletlerinin çözülmesinden, orta çağ mutlakyetçiliğine kadar geçen dönemde vatandaşlığın gerilemesi, mutlakyetçi dönemde modern vatandaşlığın şekillenmeye başlaması ve burjuva demokratik devrimler çağında vatandaşlığın modern-demokratik biçimini alması modern vatandaşlığın kuruluşuna etki eden aşamalar olmuştur. Fransız devrimiyle birlikte ulus devletlerin doğmaya

başlaması öncelikle, hukuki anlamda bireyin devletle olan ilişkisini belirleyen bir mensubiyet statüsü temelinde bir modern vatandaşlık anlayışı oluşturmuştur. Bu çerçevede devlet-merkezli vatandaşlık anlayışı; belirli bir siyasi egemenlik alanının içinde yaşayan herkesi koşulsuz olarak teba-vatandaş olarak kabul eder (Özkazanç, 2009, s. 251).

Toplum ve vatandaş tanımının değişmesi veya gelişmesi devletin refah anlayışı ile birlikte devlet sınırlarının işlerliğine bağlıdır. Geçerli olan toplum anlayışına göre, mevcut hak ve taahhütlere vatandaşların dâhil edilmesi, hariç tutulması ve yabancıların veya diğer grupların toplum içindeki konumlarının sınırlarını çizer(Şenkal, 2006, s. 226).

Zamanla gelişen vatandaşlık tanımları aynı ilkeleri içerebilir. Ama bu ilkeler hem her bir ülkenin tarihsel geleneklerine bağlı olarak farklı bir biçimde uygulanır, hem de aynı ülke içinde bile toplumsal hareketlerin gelişimine ve onlar arasında kurulan hareket kuvvet ilişkisine göre değişiklik gösterirler. Bir başka ifadeyle, vatandaşlık aynı zaman diliminde farklı toplumlarda değişik farklı içeriklere sahip olabileceği gibi, aynı toplumun farklı dönemlerinde de farklı şekillerde anlaşılabilir (Coşkun, 2009, s. 2). İnsanın hayatına mana katan vatandaşlık kimliğinin yanı sıra birey elbette ki dünyadaki gelişmelerin farkında ve sorumluluk alan bir anlayış ile ulus-üstü yapılanmalara da kendini ait hissedebilir. Fakat bu ulus-üstü yapılanmaların bireyin kültürel kimliğine, siyasal bağlılığına ve psikolojik yönelimlerine olumsuz etkilerinin olmaması için ve ülkesizleşmiş uluslar ve küresel kabileler şeklinde bir baskın kimlik halini almaması için iktidarların ve devletlerin belli bir sorumluluk alanları da oluşmuş oluyor. Bazı araştırmacılar küreselleşmenin en etkin olduğu yer olarak kültürel alanları işaret etmişlerdir. Küreselleşmenin bir saç örgüsü gibi birbirine bağlı ve biri diğerini şekillendirici bir yapıda olduğu bir gerçektir. Küreselleşmenin kültürel bağlamda olumsuzluklarından bahseden araştırmacılara göre, bunun ana tehlikesi, seküler batı kültürünün dünyada egemen olmasıdır(Biçer, 2010, s. 41-42). Batı kültürü içerisinde ise en dikkat çeken Amerikan modernitesidir. Ökten'e göre Amerikan modernitesi; Yüzeysel, tüketici, hiçbir şeyi ciddiye almayan, almak istemeyen, fakat bunun arkasında ciddi felsefi bir temelin de olmadığı –(çünkü Avrupa'nın hiçbir şeyi ciddiye almayan modernitesinin arkasında ciddi bir felsefi red var, Amerika'da o da yok) Amerikan versiyonu modernizm çağımızın insanının yüz yüze kaldığı bir vakıadır.(Ökten, 2011). Zbigniew Brezezinski'ye göre, Amerika (ve

aynı zamanda Batı ülkeleri) için en büyük tehlike dıştan değil içten gelmektedir. Bu tehlike, bolluğun getirmiş olduğu, ahlaki kriter tanımayan ve cismani zevkleri baskın bir kültür haline getiren hedonizmdir. Brezezinski, Batı sekülerizminin insan haklarının en iyi taşıyıcısı olduğu savını kabul etmiyor. Batı sekülerizmi güzel hayatın anlamına dayanak oluşturan tanımların, esas olarak hedonizm, kendini tatmin ve tüketim olduğu kültürel bir dalgadır. İnsanlık, bundan daha farklı bir şey olmalı. Bu kadar büyük bir manevî ve ahlâkî boşlukta politik bireyin korunması çok fazla şey ifade etmez(Cinemre, 1993, s. 6-11).

Huntington, 'medeniyetler çatışması' kavramı ile, önümüzdeki dönemde uluslararası ittifakların kurulmasında medeniyetlerin belirleyici olacağını ve dolayısıyla olası çatışmaların farklı medeniyetler arasında gerçekleşeceğini ifade etmişti(Huntington,(Der:M.Yılmaz), 2001). Bunun yanı sıra bir gerçek daha var ki; ırkı, ülkesi, medeniyeti ne olursa olsun sadece kendini tatmin ve tüketimin kültürel dalgasına kapılıp, aynı medeniyetin ve kültürün bir parçası olsa da, manevi ve ahlaki dairenin dışında kalmış bireyler arasındaki çatışma, medeniyetler arasındaki çatışmanın hiç de gerisinde kalmayacak bir tehlikeli gerçek olarak önümüzde durmaktadır.

Hızlı kentleşme, aile kurumunun zayıflaması, alkol ve uyuşturucu alışkanlıklarının artması, kültürel farklılığın ve çatışmanın artması, geleneksel değer ve bağlılıklarının zayıflaması ve enformel sosyal denetimin çözülmesi gibi modernleşme süreci ile ilintili olarak ortaya çıkan hususlar önemli sosyal problemlerdir. Yani çevresel sorunları merkeze alıp insani problemleri göz ardı etmemiz insanlığın içinde bulunduğu durumun genel resmini tam olarak görmemizi zorlaştıracaktır. Kısacası insanların vicdanlarının yok olması da ormanların yok olması kadar vahimdir. Ozan tabakasının incelmesi dünyamızın geleceği açısından son derece tehlikelidir ama ahlaki kriter tanımayan ve cismani zevklerin baskın hale geldiği insanlıkta bir o kadar tehlikelidir.

Post-modern çağda, üretimin yeni modelinin bir sonucu olarak dünya çapında gerçekleşecek olan ulus-devletlerin zayıflaması, büyük sosyal farklılaşma, gibi küreselleşmenin kendi doğal eğilimlerine bir karşılık olarak vatandaşlığın yeni bir formu oluştu(Hopenhayn, 2001, s. 117).

Bunlardan bir tanesi de konumuzu oluşturan Küresel vatandaşlık modelidir. Küresel vatandaşlık en genel anlamıyla; bireyin toplumsal görevlerinin

evrenselleşmesidir. Yani bireyin kendi toplumsal (ulusal) sorumluluklarının ve görevlerinin yanı sıra insanlığın müspet geleceği için de bugünün dünyasında bütün sınırları aşip küresel sorunlarla (çevre kirliliği, Nükleer silahlar, Kıtıklar, Savaşlar, Katliamlar gibi) mücadele eden aslında hiçbir yere hukuki bir aidiyetin olmadığı fakat vicdani bir ekseninde hareket eden (ideal) bir vatandaşlık tipidir. Preston'un vatandaşlık modeline göre de küresel vatandaşlık herhangi bir hukuki anlamı ifade etmez (Lagos, 2002). Küresel vatandaşlık, dünyadaki bütün insanların başta ticaret, teknoloji ve çevre ile ilgili olmak üzere büyük zorluklarla karşılaşması ve geleceğin dünya vatandaşlarının bu karşılaşmaya en iyi şekilde nasıl hazırlanacağına yönelik önemli uygulamaları içerir (Gibson& diğ, 2008, s. 11). Küresel vatandaşlık anlayışının gelişmesinde özellikle İngiltere'nin dünya çapındaki merkezi, uluslar arası geliştirme ve eğitim örgütü olan Oxfam'ın önemli etkisi olmuştur (Schattle, 2008, s.77-78). Programlarda küresel vatandaşlık; dil öğrenme, çevresel farkındalık, kültürler arası sorumluluk, dünya tarihi ve literatürü, teknoloji okuryazarlığı gibi çok geniş bir yelpazede ele alınmaktadır.

Oxfam küresel bir vatandaşı şu şekilde tarif eder. Küresel vatandaş:

- Geniş bir dünyanın ve bu dünyanın vatandaşı olarak kendi rolünün farkındadır.
- Farklılığa değer verir ve saygı duyar.
- Teknolojik, çevresel, ekonomik, politik, sosyal, kültürel olarak dünyanın işleyişini anlar.
- Sosyal adaletsizliğe karşı öfkelidir.
- Yerelden küresele çeşitli düzeylerde topluluklara katılır.
- Dünyayı daha adil ve sürdürülebilir bir yer yapmak için her türlü eyleme hazırdır.

Eylemlerinin sorumluluğunu alır (Oxfam, 2006).Bu çalışmamızda Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarımızın Küresel Vatandaşlık ile ilgili düşüncelerini yine internet kullanım durumlarıyla ilişkilendirip analiz edildi.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın deseni, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgiler sunulacaktır.

Araştırma Deseni

Araştırma tarama modeli çeşitlerinden genel tarama modelinde yürütülmüştür. Genel tarama modelleri çok sayıda elemandan oluşan bir evrende evren hakkında

genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü yada ondan alınacak bir grup, örnek yada örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir(Karasar, 2003).

Evren ve Örneklem

Araştırmada Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının “Küresel Vatandaşlık algılarını ve İnternet kullanım durumlarını” belirlemek amacıyla 2015 bahar döneminde okuyan toplam 179 katılımcıya ait veri üzerinden yürütülmüştür.

Veri Toplaması ve Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak Morais ve Ogden (2011) tarafından geliştirilen Küresel Vatandaşlık Ölçeği (KVÖ)’nin Şahin ve Çermik tarafından Türkçeye uyarlanmış hali kullanılmıştır(Şahin & Çermik, 2014). Ayrıca tutum ölçeği olarak ta Tavşancıl ve Keser (2002) tarafından geliştirilen “İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tipi Bir Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Tavşancıl ve Keser (2002) tarafından geliştirilen tutum ölçeğinde 7 olumsuz ve 26 olumlu olmak üzere toplam 31 madde ve 6 boyut yer almaktadır. Ölçeğin orijinal formunun Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayısı: 0.89 olarak hesaplanmıştır(Tavşancıl&Keser, 2002).

Araştırmada verilerin analizi için t-testi, ANOVA ve Korelasyon analizleri kullanılmıştır. Araştırmada veriler SPSS 17.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Araştırmada bulgular; cinsiyet ve sınıf değişkenine göre incelenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının Küresel vatandaşlık düzeyleri ile internet kullanım durumları arasında korelasyon analizi yapılmıştır. Bunlardan öncelikle cinsiyete ilişkin olarak t-testi yapılmış ve test sonucunda elde edilen veriler **Tablo 1**’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Katılımcıların Küresel Vatandaşlık Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Kız	84	91,56	15,77	177	,755	,451
Erkek	95	93,34	15,67			

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların Küresel vatandaşlık düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğuna dair bir kanıt bulunamamıştır.

Tablo 2.

Katılımcıların Küresel Vatandaşlık Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	1782,119	3	594,040			
Gruplarıçi	42084,988	175	240,486	2,470	,064*	-
Toplam	43867,107	178				

Tablo 2' de; katılımcıların buldukları sınıf değişkenine göre Küresel vatandaşlık düzeyleri, ANOVA sonuçlarına göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.(F=2,470, p=,064).

Tablo 3.

Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Durumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Kız	84	94,64	12,61			
Erkek	95	101,36	17,45	177	2,916	,004

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların İnternet kullanım durumlarının cinsiyet değişkenine göre **bayan katılımcılar** ($\bar{X} = 94,64$) lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 4.

Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Durumlarının Sınıf Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	1552,324	3	517,441			
Gruplarıçi	42297,369	175	241,699	2,141	,097*	-
Toplam	43849,693	178				

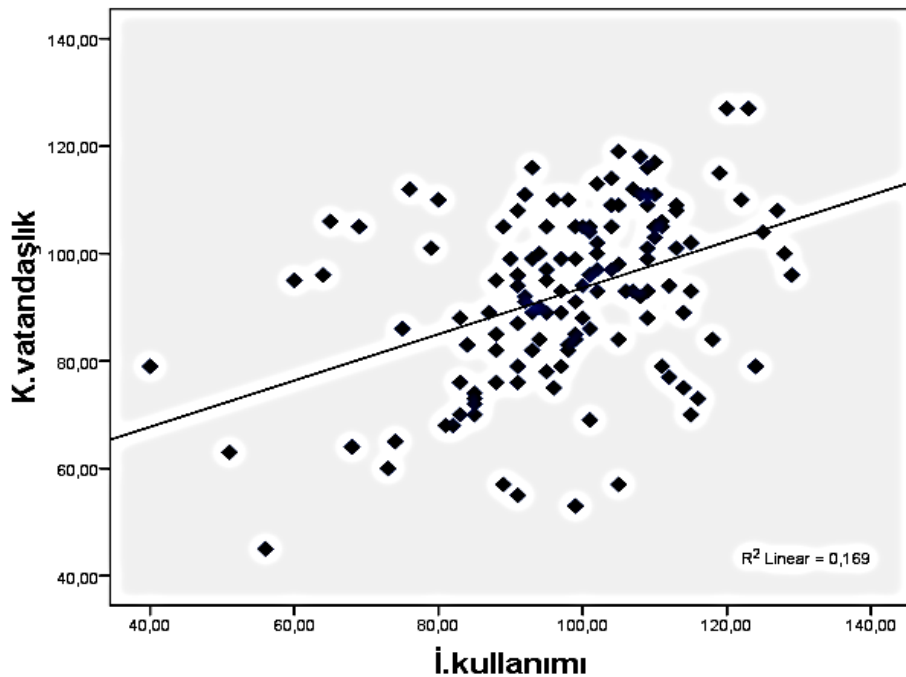
Tablo 4' de; katılımcıların buldukları sınıf değişkenine göre internet kullanım durumları, ANOVA sonuçlarına göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.($F=2,141$, $p=,097$).

Tablo 5.

Katılımcıların Küresel Vatandaşlık Düzeyleri ve İnternet Kullanım Durumları Arasındaki İlişki

Değişken	N	p	r
Küresel Vatandaşlık Düzeyi	179	,000	,397
İnternet Kullanım Durumu	179	,000	,397

Tablo 5'ten anlaşılacağı üzere, Küresel vatandaşlık ölçeğinden alınan puanlarla internet kullanım durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi sonucunda puanlar arasında istatistiksel açıdan $p<.05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=,397$; $p<.05$).

Grafik 1: *Küresel Vatandaşlık Düzeyi ile İnternet Kullanım Durumları Arasındaki İlişki*

Grafik 1'de de görüldüğü gibi katılımcıların küresel vatandaşlık düzeyleri ile internet kullanım durumları arasında pozitif bir ilişki vardır. Yani internet kullanım

durumları ne kadar olumlu oluyorsa küresel vatandaşlık düzeyleri de bu doğrultuda orta düzeyde pozitif bir gelişme göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada; Fırat üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarına “Küresel Vatandaşlık Ölçeği” ve “İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Bu çalışmayla elde edilen bazı bulgular şöyle özetlenebilir.

Katılımcıların Küresel vatandaşlık düzeylerini tespit etmek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarında, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğuna dair bir kanıt bulunamamıştır. Katılımcıların buldukları sınıf değişkenine göre Küresel vatandaşlık düzeyleri, ANOVA sonuçlarına göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Katılımcıların İnternet kullanım durumlarını tespit etmek amacıyla yapılan t-testi sonuçları incelendiğinde, kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre internet kullanımına yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yine katılımcıların buldukları sınıf değişkenine göre internet kullanım durumlarını tespit etmek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Küresel vatandaşlık ölçeğinden alınan puanlarla internet kullanım durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan $p < .05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu sonuca göre internet kullanımına yönelik tutum arttıkça Küresel vatandaşlık düzeyinde de artma olduğu görülmektedir.

Bu çalışmamıza konu olan Küresel vatandaşlık ve bu modelin adeta itici kuvveti olan teknoloji arasında nasıl bir ilişki olduğunu elde ettiğimiz veriler ortaya koymaktadır. Temelinde küresel sorunlara çözüm arayışı olan Küresel vatandaşlık modelinin aynı zamanda kültür emperyalizmine de bir kanal açacağı endişesi bu modelin bir sınırlılığını oluşturmaktadır. Fakat toplumların ve bireylerin küreselleşme ile içine girdiği dönüşümden, insanlık değerlerinin şemsiyesi altından çıkmadan aynı zamanda benliklerini de yitirmeden, özgürlüklerini ve geleceklerini de büyük güçlere ipotek etmeden korumaları ve geliştirmeleri önlerinde en önemli bir mesele veya ödev olarak durmaktadır. Biyologların hayatın başlangıcı olarak saydıkları yarı geçişgen hücre zarı örneğinde olduğu gibi hücre eğer tam geçişgen olsaydı çevresinden

farklılaşıp, bağımsızca hayatın çekirdeğini oluşturamayacak; ama eğer hiç geçirgen olmasa kendi içerisinde çürüyecek, bozulacak ve yine işlevini yerine getiremeyecekti. Yani ne farklarımızı yitireceğiz ne de çevremizle kopup körleşeceğiz.

Netice itibariyle Durumlar, ürünler veya mecralar tek başlarına değerlendirildiğinde sadece bir biçimde anlaşılabilirler. Ancak bir arada ve üstelik toplumsal bir amaç için ise, birey ve topluma etkileri açısından incelendiklerinde o ana dek fark edilmeyen harikulade şeyler ortaya çıkarılabilir. İşte bu çerçevede ve bir ders programı kapsamında, Sosyal ağlar üzerinden “Küresel Vatandaşlık” eğitimi değerlendirilmelidir. Bunun gerçekleşebilmesi için de okullar ve sınıflarda bireylerin sanal iletişim ortamlarına ulaşabilmeleri sağlanmalıdır ve bu ortamlar da; birçok farklı kültürü, anlayışı bulundurabilecek, buluşturabilecek teknolojik alt yapıya sahip olmalıdır. Bunun için teknoloji okuryazarlığı eğitimine de önem verilmelidir. Çünkü bu eğitimin de etkisiyle bireyler ve gruplar yeni iletişim ortamlarında bir araya gelerek kendilerinin farkına varır ve herhangi bir konuda buldukları durumu ve konularını gözden geçirmelerini sağlar.

Kaynaklar

Biçer, R. (2010). Küreselleşen Çağda İslam, Gelenek Yayıncılık, İstanbul.

Brzezinski, Zbigniew (2010): “Çatışan Uygarlıklar, Esnek Batının Zayıf Suları”
Brzezinski ile söyleşi, Nathan Gardels, **NPQ Türkiye**, Cilt 2, sayı: 7,
s. 6-11, (Çeviren: Levent
Cinemre), <http://derkenar.com/zbigniewbrzezinski+catisan-uygarliklar-esnek-batinin-zayif-surlari>, Erişim Tarihi: 21/03/2015

Coşkun, V. (2009). “Cumhuriyet Anayasalarında Vatandaşlık”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı: 16- 19, Diyarbakır.

Ergil, D. (2012). Toplum ve İnsan, İstanbul, Hayat Akademi Yayınları

Gibson, K.L., Rimmington, G.M., Landwehr-Brown, M. (2008). Developing Global Awareness and Responsible World Citizenship With Global Learning, ISSN: 0278-3193 print / 1940- 865X

Hopenhayn, M. (2001). Old And New Forms Of Citizenship, CEPAL Review, 73: 115-126

Huntington, S.P. (2001). Medeniyetler Çatışması, (Der: Murat Yılmaz), Vadi Yayınları

- Karasar, N. (2003). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım
- Lagos, T.G.(2002). Global Citizenship-Towards a Definition, <http://depts.washington.edu/gcp/pdf/globalcitizenship.pdf>
- Oxfam, (2006). What is global citizenship?, <http://www.oxfam.org.uk/education/globalcitizenship/what-is-global-citizenship>
- Ökten, S. (2011). [Modern İnsanın Problemleri ve Çözüm Yolları, Gönül Kültür ve Yaşam Dergisi, Ankara.](#)
- Özkalp, E.(2008). Sosyolojiye Giriş, Bursa, Etkin Basın Yayın Dağıtım
- Özkazanç, A. (2009). Toplumsal Vatandaşlık ve Neo-Liberalizm Sorunu, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt:1-64
- Schattle, H.(2008). Education for global citizenship: Illustrations of ideological pluralism and adaptation, 13 (1), 73–94, Journal of Political Ideologies
- Şahin , İ ve Çermik F.(2014). Küresel Vatandaşlık Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması, **Doğu Coğrafya Dergisi**, Cilt:19,Sayı:31/2007-218
- Şenkal, A. (2006). Sosyal Politika ve Sosyal Vatandaşlık (Avrupa Birliği Sosyal Vatandaşlık Örneği), Sosyal Siyaset Konferansları Nevzat Yalçıntaş'a Armağan Özel Sayısı, 50.Kitap
- Tavşancıl, E. ve Keser H. (2002). "İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tipi Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi." **Eğitim Bilimleri ve Uygulama**, sayı:1, ss. 79-100.
- Yücel, B. (2011). Komünizm Sonrası Orta Ve Doğu Avrupa Ülkelerindeki Anayasacılık Hareketleri, 60 (3) 2011: 635-690, [Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi](#)